

INTRODUCTION FINANCE & ACCOUNTING (411002)

NB: studenten die vorig(e) studieja(a)r(en) hebben deelgenomen aan het vak inleiding bedrijfseconomie en financiële communicatie (316000) dan wel introduction finance & accounting 186064 kunnen aan ditzelfde tentamen deelnemen.

Datum : 18 januari 2005
Tijd : 13.30-17.00 UUR
Verantwoordelijk docent : Drs. G.C. Vergeer RA

GEGEVENS TENTAMEN

Aantal pagina's: 11 bladzijden inclusief twee voorbladen

Aantal opgaven: 6

Waardering/normering:

Vraag	OPG I	OPG II	OPG III	OPG IV	OPG V	OPG VI	
a				15			
b				15			
c				15			
d				15			
e				15			
1	5	20	20		40	10	
2	10	20	20		40	10	
3		20	20		30		
3a	10					20	
3b	10					80	
4	20		20				
5a	10						
5b	10						
6	10						
6a							
6b							
7	10						
8	10						
9	10						
10	10						
	125	60	80	75	110	120	570

Toegestane hulpmiddelen: Rekenapparaat. **Dus niet de GSM als rekenmachine gebruiken.**

Mee inleveren:

- Tentamen opgaven
- Tentamen uitwerkingen
- Tentamenbriefje

OVERIGE OPMERKINGEN

Het gaat met name om **de argumentatie**. Het is dus niet zo dat in alle gevallen maar één antwoord het goede is. Het al dan niet goed zijn van een antwoord wordt bepaald door uw argumentatie, waarbij u zich natuurlijk wel dient te houden aan de relevante wet- en regelgeving en aan de in de tekst opgenomen informatie. Lees de vragen rustig door voordat u begint te antwoorden. Indien u onverhoopt een antwoord niet weet, maar u dat nodig heeft voor beantwoording van verdere vragen dan **stelt** u een uitkomst en dat geeft u aan.

Veel succes!

OPGAVE I: Betuwe route

Vraag 1

Een onderneming die goederen op voorraad fabriceert en op rekening verkoopt is voornemens een uitbreidingsinvestering te doen in een machinepark met als doel meer producten te fabriceren en te verkopen. Geef aan of de beslissing om te investeren in het machinepark de enige investering is en zo ja waarom en zo nee welke andere mogelijke investeringen er dan met die machine investeringsbeslissing samenhangen.

Een instelling overweegt een spoorlijn aan te leggen. Er wordt aanvankelijk begroot dat deze € 3.600.000¹ gaat kosten voor de bouw die enkele jaren in beslag neemt. Men maakt een begroting van de verwachte investeringsuitgaven en van de verwachte exploitatie opbrengsten. Alle begrotingen die men maakt zijn liquiditeitsbegrotingen (dus in cash). Een alternatief zou zijn de bestaande vaarwegen te verbeteren zodanig dat aan de transportbehoefte kan worden voldaan. Teneinde een en ander berekenbaar te houden is een niet al te lange periode in deze opgave opgenomen. De liquiditeitsbegrotingen van beide projecten zien er als volgt uit:

jaar	SPOORLIJN		WATERWEG	
	uitgaven	netto ontvangsten uit exploitatie	uitgaven	netto ontvangsten uit exploitatie
1	1.200.000		800.000	
2	1.800.000		600.000	
3	600.000	100.000		75.000
4		400.000		150.000
5		500.000		300.000
6		600.000		300.000
7		900.000		300.000
8		1.000.000		600.000
9		1.200.000		450.000
10		1.800.000		450.000
	3.600.000	6.500.000	1.400.000	2.625.000

U mag er gemakshalve van uitgaan dat alle bedragen aan het einde van het jaar betaald of ontvangen worden.

NB: Bij de beantwoording van de vragen dient u alleen rekening te houden met de verstrekte gegevens en geen andere overwegingen mee te nemen.

Vraag 2

Bepaal de pay back (terugbetaal periode) (zonder disconteren) van beide investeringen en concludeer dan op basis van deze methode aan welke investering volgens u de voorkeur gegeven moet worden.

Vraag 3

- Wat zijn de voor- en nadelen van deze methode en
- zou u deze methode al of niet relevant vinden om de beslissing te nemen?

¹ De getallen zijn niet al te groot gemaakt teneinde de zaak berekenbaar te houden

Vraag 4

Een andere methode om de investering te beoordelen is de netto contante waarde methode (NCW, ofwel: Discounted Cash-Flow methode = DCF). Men besluit om een disconteringspercentage van 10% te nemen. Om u het rekenen enigszins te vergemakkelijken krijgt u de onderstaande tabellen.

	10%
1	0,909
2	0,826
3	0,751
4	0,683
5	0,621
6	0,564
7	0,513
8	0,467
9	0,424
10	0,386

Bereken de netto contante waarde van beide investeringen naar het tijdstip dat men de beslissing nog moet nemen (dus aan het begin van jaar 1, hetgeen voor uw gemak gesteld mag worden op 1 januari van jaar 1) en concludeer dan op basis van deze methode aan welke investering volgens u de voorkeur gegeven moet worden.

Vraag 5

- Wat zijn de voor- en nadelen van deze methode en
- zou u deze methode al of niet relevant vinden om de beslissing te nemen?

Vraag 6

Gegeven de uitkomsten van uw antwoord van vraag 5: zou het % dat de Internal Rate of Return methode (IRR = interne rente voet methode) zou geven hoger of lager dan 10% liggen? Desnoods splitst u uw antwoord voor de beide investeringen.

Vraag 7

Wat is het voordeel van de IRR ten opzichte van de Netto Contante waarde (=DCF) methode?

Onafhankelijk van de uitkomsten van uw voorgaande antwoorden heeft de instelling besloten de investering in de spoorweg te doen. Er zijn inmiddels al behoorlijke bedragen de grond ingestopt (dus uitgegeven) en het hele project loopt ook nog eens een vertraging op. Bij herijking aan het einde van jaar 2 blijken de volgende gegevens:

jaar	reeds uitgegeven	nog uit te geven	Gecorrigeerde netto exploitatie ontvangsten
1	1.400.000		
2	2.100.000		
3		1.200.000	80.000
4			300.000
5			350.000
6			400.000
7			450.000
8			500.000
9			550.000
10			600.000
	<u>3.500.000</u>	<u>1.200.000</u>	<u>3.230.000</u>

Vraag 8

Aan het einde van het jaar 2 gaat men beslissen of men doorgaat met het project of niet. Geef door middel van berekeningen en met een beargumenteerde conclusie aan of men aan het einde van jaar 2 moet besluiten om te stoppen of dat men door moet gaan. (NB: gemakshalve hoeft u de bedragen niet contant te maken.)

Onafhankelijk van de uitkomsten van de voorgaande vragen dient zich bij de instelling de volgende investeringsmogelijkheid aan. Het betreft een investering in een nieuwe vrachtwagen transportweg. De investering bedraagt € 20.000 (NB: de getallen zijn klein gehouden om het rekenwerk te vergemakkelijken). Uit hoofde van de inkomsten uit tolbetalingen en de kosten voor onderhoud en dergelijke verwacht men de volgende toekomstige nettokasstromen. De investering wordt gedaan aan het begin van jaar 1. Gemakshalve mag u er van uitgaan dat alle toekomstige ontvangsten en uitgaven aan het einde van het jaar plaatsvinden.

	Investering	20.000	
1			5.000
2			5.000
3			5.000
4			5.000
5			5.000
6			4.000
7			4.000
8			4.000
9			4.000
10			4.000
	ingaande jaar 11 eeuwigdurend		3.000

De instelling gebruikt voor de beoordeling van dit project op basis van de Netto Contante Waarde methode (=DCF) een disconteringsfactor van 12% voor de eerste 5 jaar, 15% voor jaar 6 tot en met 10 en 20% voor de daarna liggende jaren. Om u het rekenwerk te vergemakkelijken zijn de disconteringsfactoren voor de eerste 10 jaren gegeven (dus niet voor het jaar “ingaande jaar 11 eeuwigdurend”):

	12%
1	0,893
2	0,797
3	0,712
4	0,636
5	0,567
	15%
6	0,432
7	0,376
8	0,327
9	0,284
10	0,247

Vraag 9

Waarom zou men voor de verdere toekomst een steeds hoger percentage nemen?

Vraag 10

Bereken de Netto Contante Waarde van dit project.

OPGAVE II: ALGEMENE VRAGEN

Het vak Introduction Finance & Accounting omvat twee hoofdonderwerpen, te weten (externe) Financiële Verslaggeving en Management Accounting.

Vragen

- 1 Geef de doelstellingen(en) aan van elk van deze twee onderdelen.
- 2 Geef (tenminste) drie verschillen aan tussen deze twee onderdelen.
- 3 Geef (tenminste) drie overeenstemmingen aan tussen deze twee onderdelen.

OPGAVE III: JAARVERSLAGGEVING

Tijdens de colleges is de stelling verkondigd dat externe financiële verslaggeving geen informatieve waarde heeft voor het management van de betreffende verslaggevende instelling. De behandelde stof heeft zich qua externe financiële verslaggeving beperkt tot de verslaggeving van private ondernemingen, (dus gemakshalve ondernemingen met een rechtsvorm van Naamloze Vennootschap, Besloten vennootschap) die voor de markt “produceren”. U begrijpt dat “produceren” ruim gedefinieerd is; dat kan dus zowel zijn het op de markt brengen van producten als auto’s, fietsen etc, als het op de markt brengen van (advies)diensten.

Vragen

- 1 Noem tenminste vijf verschillende publieksgroepen voor wie externe financiële verslaggeving relevant is en geef daarbij aan waarom dat voor de door u genoemde publieksgroepen relevant is.
- 2 In het jaarverslag is onder meer opgenomen de jaarrekening. Deze bevat financiële gegevens en informatie ten aanzien van de omvang en waarde van de bezittingen, de schulden en de opbrengsten en kosten. Deze financiële gegevens zijn in geld weergegeven in de Balans en de Winst- en verliesrekening. Geef gemotiveerd aan of deze (financiële) getallen al dan niet keihard zijn, of anders geformuleerd al dan niet een zekere mate van subjectiviteit bevatten.
- 3 De waarde van een onderneming volgens de jaarrekening komt tot uiting in de post Eigen Vermogen. Deze post kan uit meerdere onderdelen bestaan, zoals geplaatst en gestort aandelen kapitaal, (herwaarderings)reserves en agio en dergelijke. In de jaarrekening is ook het aantal aandelen aangegeven. Op die wijze kan dus eenvoudig de waarde per aandeel volgens de jaarrekening worden uitgerekend door eenvoudig het totaal Eigen Vermogen te delen door het aantal uitgegeven aandelen. Op de effectenbeurs bestaat ook een waarde per aandeel. Geef gemotiveerd aan waarom de waarde per aandeel volgens de jaarrekening veelal afwijkt van de waarde per aandeel zoals deze op de effectenbeurs is genoteerd.
- 4 Aan het opstellen van een jaarrekening liggen een groot aantal principes ten grondslag die niet altijd geëxpliciteerd zijn in de toelichting van de jaarrekening, zoals het zogenaamde “matching principle”. Geef aan wat onder het “matching principle” wordt verstaan en noem nog een ander basisprincipe en geef aan wat daaronder verstaan wordt.

OPGAVE IV: CASH-FLOW VS ACCOUNTING

Geef aan of de volgende handelingen een effect hebben op de Balans, de Winst en verliesrekening en het Cash-(flow) positie. Let op: het is dus niet per sé òf òf, het kan ook zijn dat een of meer van de genoemde activiteiten een effect op twee of alle drie van deze financiële opstellingen hebben. Geef daarbij tevens aan het bedrag dat in een of meer van deze opstellingen wordt opgenomen.

- Gedurende het boekjaar contant voor een bedrag van € 3.000 verkocht een machine met een boekwaarde van € 5000.
- De onderneming herwaardeert haar grond die een boekwaarde heeft van € 130.000 naar een actuele waarde van € 200.000. De herwaardering bedraagt dus € 70.000
- De onderneming heeft op 1 januari 2004 een gebouw aangeschaft voor € 100.000. Dat gebouw wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, dus € 10.000 per jaar. Geef zowel voor de aanschaf als voor de afschrijving aan in welke van de drie genoemde overzichten deze gebeurtenissen worden opgenomen.
- De onderneming heeft gedurende 2004 een lange termijn lening aangegaan van € 100.000
- De onderneming heeft gedurende 2004 € 5000 aan rente betaald voor de onder d genoemde lange termijn lening.

Voor de beantwoording van deze vragen kunt u het volgende model gebruiken.

Vraag	Balans	Winst- en verliesrekening	Cash positie
A			
B			
C			
D			
E			

OPGAVE V: VOORRAADWAARDERING

Tijdens HC 4 (zie ook B&J hoofdstuk 6) werd onder meer de balanspost voorraden aan de orde gesteld. Daarbij is eveneens in de HC's de waarderingsproblematiek aan de orde gesteld. Hierbij is tevens ingegaan op de relatie tussen de hoogte van de voorraadwaardering en de hoogte van de winst als gevolg van het bij de toepassing van een voorraadwaarderingsstelsel en daaraan gekoppeld winst bepalingsstelsel. Er is ook teruggegrepen op begrippen als nominalisme en substantialisme (in relatie tot vervangingswaarde) waarbij gerefereerd is aan het voorbeeld van de spijkerkoopman. Substantialisme heeft betrekking op de doelstelling om het bedrijf als winstbron ook op langere termijn in stand te houden. In de onderstaande opgave dient u een aantal waarderingsstelsels toe te passen en uw oordeel te geven over de informatieve waarde voor wat betreft het getrouwe beeld met betrekking de vermogensbepaling (balans) en de getrouwe weergave van het resultaat (de winst- en verlies rekening).

De gegevens zijn voor elke opdracht dezelfde, tenzij anders aangegeven. Deze zijn als volgt:

De beginbalans per 1 januari 2002 ziet er als volgt uit:

Beginbalans per 1 januari 2002.						
Vorraden	1000 st	a €	5	5.000	Eigen vermogen	20.000
Kas				15.000		
				<u>20.000</u>		<u>20.000</u>

Alle verkopen en inkopen worden contant afgerekend.

Er zijn geen belastingen.

Er zijn geen andere kosten en opbrengsten.

De volgende transacties vinden plaats:

	VERKOOP				
1-mrt	800 st.	a €	15	12.000	
	INKOOP				
1-mei	900 st.	a €	7	6.300	
	VERKOOP				
1-aug	1.000 st.	a €	20	20.000	
	INKOOP				
1-nov	700 st.	a €	9	6.300	

Vraag 1

- Stel de balans op per 31 december 2002 en de Winst- en verlies rekening over het jaar 2002 met toepassing van het *fifo waarderingstelsel met minimum waarderingsregel*. De verkoopprijs per 31 december is € 20.
- Geef uw oordeel over de getrouwheid van de vermogensbepaling volgens dit stelsel en uw oordeel over de getrouwheid en mate van substantialisme voor wat betreft de winstbepaling.
- Stel dat de verkoopprijs per 31 december en daarna € 7 is. Wat zou dan de waardering van de voorraad zijn? U hoeft geen nieuwe balans en winst- en verliesrekening op te stellen, maar alleen de waarde van de voorraad te geven.

Vraag 2

- Stel de balans op per 31 december 2002 en de Winst- en verlies rekening over het jaar 2002 met toepassing van het *individueel lifo waarderingstelsel met minimum waarderingsregel*. De verkoopprijs per 31 december is € 20.
- Geef uw oordeel over de getrouwheid van de vermogensbepaling volgens dit stelsel en uw oordeel over de getrouwheid en mate van substantialisme voor wat betreft de winstbepaling.
- Stel dat de verkoopprijs per 31 december en daarna € 7 is. Wat zou dan de waardering van de voorraad zijn? U hoeft geen nieuwe balans en winst- en verliesrekening op te stellen, maar alleen de waarde van de voorraad te geven.

Vraag 3: VERVANGINSWAARDE STELSEL.

Aanvullende gegevens:

Het prijsverloop is als volgt	
Inkoop prijs per 1/3	7
Inkoop prijs per 1/8	9
Inkoop prijs per 31 december	10

Inkoop prijsstijgingen worden Credit op de balans geboekt onder het eigen vermogen als herwaarderingsreserve.

De verkoopprijs per 31 december is € 20.

- Geef uw oordeel over de getrouwheid van de vermogensbepaling volgens dit stelsel en uw oordeel over de getrouwheid en mate van substantialisme voor wat betreft de winstbepaling.

Let op: U hoeft dus voor dit vervangingswaarde stelsel geen balans of Winst- en Verliesrekening op te stellen!

OPGAVE VI: KOSTPRIJSBEREKENINGSSYSTEMEN

Vragen:

1. Waarom is het belangrijk de kostprijs van een product te berekenen en dus te kennen?
2. Het begrip opportunity costs wordt in het algemeen als lastig ervaren. Derhalve wordt voor u de definitie gegeven en wel als volgt: De opportunity costs van een productiemiddel is de maximale opbrengsten die gerealiseerd kunnen worden als het productiemiddel voor een alternatieve aanwending gebruikt wordt. (zie Berry & Jarvis blz 352). U wordt met de volgende situatie geconfronteerd. U heeft aan het einde van uw carrière en zeer drukke baan als directeur van een advieskantoor en heeft nog vier jaar te gaan tot aan uw pensioen. U werkt 2000 uur per jaar en verdient € 100 per uur, dus totaal per jaar € 200.000. U heeft geen zin en u kunt het fysiek en mentaal niet aan om meer uren te gaan werken en ook het uurtarief kan niet omhoog. Tijdens een receptie wordt u een baan voor 4 jaar als leeuwentemmer aangeboden waarvoor u een gegarandeerd jaarinkomen krijgt van € 220.000, maar waarvoor u eerst een leeuwentemmerscursus moet doen die u zelf moet betalen en die eenmalig € 20.000 kost. Wat zijn uw opportunity costs per jaar als u besluit de baan van leeuwentemmer te aanvaarden?
3. Tijdens de hoorcolleges en eveneens in de literatuur is besproken dat voor het nemen van beslissingen alleen die kosten voor de beslissingscalculaties nodig zijn die relevant zijn, dus de zogenaamde relevant costs. In het navolgende zijn een aantal situaties weergegeven waarvoor een beslissing nodig is. Geef uw gemotiveerde reactie op de in deze situaties opgenomen stellingen:
 - a. Onderneming A BV produceert drie producten. In navolgend overzicht zijn de gebudgetteerde opbrengsten en kosten opgenomen De vaste kosten betreffen de gehele onderneming en zijn toegerekend aan de producten zoals in het navolgende overzicht opgenomen:

	X	Y	Z
Omzet	32000	50000	45000
Totale kosten			
Vast	12000	12500	11000
Variabel	<u>24000</u>	<u>25000</u>	<u>22000</u>
	36000	37500	33000
Resultaat	-4000	12500	12000

De directeur meent dat product X uit de productie genomen moet worden omdat het verliesgevend is. Geef gemotiveerd uw commentaar op deze stelling.

- b. Onderneming B NV is een constructieonderneming en wordt met de vraag geconfronteerd om een order al dan niet aan te nemen. De totale contractprijs is € 73.000. Het werk kan onmiddellijk aangevangen worden en zal een jaar duren. De boekhouder van deze onderneming heeft de volgende opstelling gemaakt van de gebudgetteerde kosten en heet daarbij de volgende toelichting gegeven:

Contractprijs		<u>73000</u>
Kosten		
Reeds gemaakte kosten voor het maken van tekeningen		4700
Materiaalkosten		
materiaalsoort A	7000	
materiaalsoort B	<u>8000</u>	15000
Arbeid		
Directe Arbeid	21000	
Indirecte Arbeid	<u>12000</u>	33000
Machinekosten		
Afschrijving eigen machines	4000	
Kosten voor te huren machines	<u>5000</u>	9000
Algemene overhead		10500
Totale kosten		<u>72200</u>
Gebudgetteerde winst		<u><u>800</u></u>

De directie is nogal aarzelend om deze opdracht aan te nemen gelet op de zeer magere gebudgetteerde winst van € 800 en meent derhalve dat deze opdracht niet aangenomen moet worden. Het hoofd van de productieafdeling is het daarmee niet eens en hij baseert zich op de volgende extra informatie die de boekhouder heeft gegeven:

- Materiaal A is reeds in voorraad en er is € 7000 voor betaald. De vervangingswaarde daarvan is € 8.000. Als het materiaal niet voor deze opdracht gebruikt wordt kan het verkocht worden voor € 6500.
- Materiaal B is eigenlijk voor een andere opdracht gekocht en er is € 8000 voor betaald. Als het voor dit contract gebruikt wordt dan is de vervangingswaarde voor materiaal B € 9000.
- Voor het personeel dat de directe lonen veroorzaakt is met de vakbond een niet herroepbare CAO afgesloten en wel zodanig dat personeel sowieso € 21.000 kost. Als dit contract niet wordt aangenomen kan hetzelfde

personeel voor noodzakelijk onderhoudswerk worden ingezet. Wordt dit contract wel aangegaan dan dient het noodzakelijk onderhoudswerk uitbesteed te worden en dat kost dan € 18.500.

- De indirecte arbeidskosten betreffen de kosten voor een voorman die aangenomen kan worden als personeelslid. Deze man kan ieder moment beginnen.
- De kosten van de machine betreffen de afschrijvingskosten. De machine is reeds enige jaren geleden aangeschaft en dit is het laatste jaar dat deze nog werkt. Deze machine kan niet voor andere activiteiten worden ingezet en de restwaarde is feitelijk € 0 als de machine als “schrot” verkocht zou worden.
- De algemene overhead absorptie voor dit contract is 50% van de directe arbeid. Als dit contract wordt aangenomen stijgen de overheadkosten met € 4000.

Op basis van deze gegevens heeft het hoofd productie de volgende opstelling gemaakt waarbij hij als uitgangspunt heeft genomen de zogenaamde relevante kosten:

Contractprijs		<u>73000</u>	
Kosten			
Reeds gemaakte kosten voor het maken van tekeningen			0
Materiaalkosten			
materiaalsoort A	6500		
materiaalsoort B	<u>9000</u>		
			15500
Arbeid			
Directe Arbeid	18500		
Indirecte Arbeid	<u>12000</u>		
			30500
Machinekosten			
Afschrijving eigen machines	0		
Kosten voor te huren machines	<u>5000</u>		
			5000
Algemene overhead			4000
Totale kosten		<u>55000</u>	
Gebudgetteerde winst		<u><u>18000</u></u>	

Op grond van deze opstelling meent de productiechef dat er wel voldoende winst wordt gemaakt. De directie vindt inderdaad het bedrag van € 18.000 een mooie winst maar is het niet met deze opstelling eens.

Vraag: geef per kostenregel beargumenteerd aan of de directie dan wel de productiechef gelijk heeft dan wel dat er per kostenregel een ander bedrag opgenomen dient te worden.

ANTWOORDINDICATIES

- 1 In het werkkapitaal.
2

Pay back		Rest		Rest
1	3.600.000	100.000	3.500.000	1.400.000 75.000 1.325.000
2		400.000	3.100.000	150.000 1.175.000
3		500.000	2.600.000	300.000 875.000
4		600.000	2.000.000	300.000 575.000
5		900.000	1.100.000	300.000 275.000
6		1.000.000	100.000	600.000 -325.000
7		1.200.000	-1.100.000	600.000
8		1.400.000		600.000

Net na het zesde jaar/negende jaar. Zesde of negende jaar afhankelijk van wanneer je begint te tellen

Halverwege het zesde jaar/achtste jaar. Zesde of achtste afhankelijk van wanneer je begint te tellen

NB: het gaat om de systematiek en de conclusie

3a Voordelen

- Vlug en snel
- Vermijd (in zekere zin) risico, want hoe eerder het geld retour is, hoe prettiger, want dat kan je niet meer ontnomen worden

Nadelen

- Houd geen rekening met de (tijd)waarde van het geld
- Houd geen rekening wanneer het geld wordt ontvangen
- Houd geen rekening met de periode na het pay back tijdstip
- Als je geen doelstelling hebt over de gewenste terugbetaal periode heb je nog niet de gewenste informatie

In ieder geval moet tijdwaarde genoemd worden. Als niet: Aftrek

3b Zou wel kunnen. Als je grootste probleem is de liquiditeiten dan moet je ook zien dat je zo snel mogelijk aan de liquiditeiten komt

4

NETTO CONTANTE WAARDE
METHODE

	10%	1	Netto	SPOOR NCW
1	0,909		1.200.000	-1.200.000 -1.090.909
2	0,826		1.800.000	-1.800.000 -1.487.603
3	0,751		600.000 100.000	-500.000 -375.657
4	0,683		0 400.000	400.000 273.205

5	0,621	500.000	500.000	310.461
6	0,564	600.000	600.000	338.684
7	0,513	900.000	900.000	461.842
8	0,467	1.000.000	1.000.000	466.507
9	0,424	1.200.000	1.200.000	508.917
10	0,386	1.800.000	1.800.000	693.978
				99.425

NETTO CONTANTE WAARDE METHODE
WATER

	10%	1	Netto	NCW
1	0,909	800.000	-800.000	-727273
2	0,826	600.000	-600.000	-495868
3	0,751		75.000	56349
4	0,683		150.000	102452
5	0,621		300.000	186276
6	0,564		300.000	169342
7	0,513		300.000	153947
8	0,467		600.000	279904
9	0,424		450.000	190844
10	0,386		450.000	173494
				89.469

Heel belangrijk is dat men ook de uitgaven contant heeft gemaakt. Er is hier weinig keus. Afgezien van een simpele rekefout moet dit voor beide gevallen goed zijn om de punten te scoren

Voorkeur gaat uit naar spoor, omdat dat een hogere NCW heeft.

Vraag 5

A Nadelen:

- 1 kan gecompliceerd zijn
- 2 absolute bedragen zeggen wel iets maar geeft geen procentueel rendement
- 3 wat nog ingewikkelder als er gedurende de rit een negatieve kasstrom ontstaat
- 4 moeilijk toe te passen bij beoordeling van twee of meerdere investeringen met een verschillende levensduur
- 5 gaat er vanuit dat de vrij gekomen kasmiddelen tegen het disconto percentage uitgezet kunnen worden

B Voordelen

- 1 houdt rekening met de tijdwaarde van het geld
- 2 houdt dus ook rekening met het tijdstip waarop geld ontvangen wordt
- 3 kan mate van risico in % opnemen →
- 4 kan scenario's maken = gevoelhieds analyses
- 5 houdt rekening met de hele levensduur van de investering
- 6 absolute getallen geven een inzicht/gevoel waar je het over hebt i.t.t. een %
- 7 een positieve NCW is altijd een goede investering

De eeuwigdurende is in dit geval een lastige. Zie B&J bladzijde 413 (perpetuïte → 3000 eeuwigdurend tegen 20% = $3000/0,20 = 15.000$. Maar dan moet dat bedrag nog contant gemaakt worden naar t_0 . Ook dat zou je tegen 20% moeten doen → $15.000/(1,2)^{11}$. Daar is in de opgave geen tabel voor gegeven. De factor is dan 0,1346 → $15.000 * 0,1346 = 2019$.

Studenten die dit goed hebben gedaan krijgen hiervoor extra punten.

Het goede antwoord is 6.709 omdat dan ook de periode vanaf jaar 10 naar tijdstip nu contant is gemaakt.

Het antwoord 4.690 is dus eigenlijk niet goed, maar het is voorstelbaar dat men daar niet uitkomt.

OPGAVE II

Bij deze uitwerking kunnen nogal wat variaties in antwoorden zijn die relevant kunnen zijn

- 1 Slide (1/7): gemeenschappelijk deler: het nemen van (economische) beslissingen
Fin Acct is meer nadruk op verantwoording afleggen
Mgt Acct is meer voor interne beslissingen en dus Planning & Control
- 2 (Slide 1/8) Mgt acct is
 - specifiek en toegespits op de behoeften van de gebruiker en dus afhankelijk van zijn rol en taken
 - geen wettelijke (vorm) vereisten, regels of – regelingen
 - ten behoeve van het beoordelen van prestaties en het maken van economische beslissingen voor de toekomst

Fin acct

 - Gebaseerd op wet- en regelgeving
 - Naar buiten toe
 - Minder diep op zaken ingaan
- 3
 - Verantwoording afleggen
 - Historisch
 - Economische beslissingen nemen

OPGAVE III

- 1 Slide 1/12
 - 1 **Aandeelhouders**
 - 2 **Werknemers**
 - 3 **Leveranciers**
 - 4 **Afnemers**
 - 5 **Banken**
 - 6 **Overheid**
 - 7 **Geldmarkt**

Informatie ten aanzien van winst winstgerechtigden beslissingen t.a.v winstverdeling

1. MATCHING BEGINSEL
2. REALISATIE BEGINSEL
3. CONTINUÏTEITSBEGINSEL
4. ECONOMISCHE EENHEID
5. INDIVIDUELE WAARDERING
6. VOORZICHTIGHEIDSBEGINSEL
7. VOLGTIJDIGE STELSELMATIGHEID
8. GELIJKTIJDIGE STELSELMATIGHEID
9. DEROGERENDE WERKING
10. MATERIALITEITSBEGINSEL
11. MATERIËLE BETEKENIS = SUBSTANCE OVER FORM
12. OBJECTIVITEIT
13. TIJDIGHEID

year 2002-2003. Week 2

30

Verantwoording	a.v.a en RvC	al dan niet decharge RvB
Beleggers	aandeelhouders	koop/verkoop/houd
Winstgevendheid	werknemers	blijven/weg/salaris e.d.
Continuïteit	leveranciers	wel/niet leveren en betalings Conditie
Continuïteit	afnemers	wel/niet afnemen en waarde garanties e.d.
Sociaal econ beleid	Overheid	Regionaal/landelijk sti- Mulering, subsidies, belasting

- 2 Gelet op de verschillende toegestane waarderingsgrondslagen zijn deze cijfers sowieso al niet keihard. Verder zitten er noodgedwongen schattingselementen in, zelfs als de "betrouwbare" historische kostprijs wordt gebruikt, denk daarbij aan afschrijvingen, inschatting van incurantie, kredietwaardigheid en de onzekerheden die inherent zijn aan de post voorzieningen etc etc
- 3 De waarde per aandeel volgens de jaarrekening is gebaseerd op accounting principles die hoe dan ook een verantwoordingskarakter hebben. De beurs is geënt op toekomstige verwachtingen en rendementen. Derhalve zal eenzelfde waarde per aandeel slechts "bij toeval" bij beide systemen het geval kunnen zijn
- 4 Matching: "lusten alleen maar als de daaraan gerelateerde lasten" Voor overige zie Slide 2/29

OPGAVE IV

Vraag	Balans	Winst- en verliesrekening	Cash positie
A	5000	2000	3000
B	70000		
C	100000	10000	-100000
D	100000		100000
E		5000	5000

--	--	--	--

OPGAVE V

(Zie ook projectgroepcasussen case 3)

VOORRADEN

Vraag 1

Mutatie voorraden			KAS
st	pr p/st	waarde	
1.000	5	5.000	15.000
800	5	4.000	12.000
<u>200</u>	5	<u>1.000</u>	<u>27.000</u>
900	7	6.300	6.300
<u>1.100</u>		<u>7.300</u>	<u>20.700</u>
200	5	1.000	20.000
800	7	5.600	40.700
<u>100</u>	7	<u>700</u>	<u>6.300</u>
700	9	6.300	34.400
<u>800</u>		<u>7.000</u>	

FIFO

Balans per 31 december 2003.

Voorraad	7.000	Eigen Vermogen	20.000
Kas	34.400	Resultaat	21.400
	<u>41.400</u>		<u>41.400</u>

Winst & verlies rekening

Verkopen		
1-mrt	12.000	
1-aug	<u>20.000</u>	
		32.000
Kostprijs verkopen		
1-mrt	4.000	
1-aug	<u>6.600</u>	
		10.600
Resultaat		<u>21.400</u>

Vermogenspresentatie: helemaal niet zo slecht want je geeft (bijna) de actuele waarde aan

Winstbepaling en substantialisme: minder goed, want je gaat van oude prijzen uit dus lage prijzen uit en daardoor heb je een lage kostprijs verkopen en dus een hoge winst die in principe uitkeerbaar is en dus houd je minder geld over om dezelfde hoeveelheid voorraad tegen de hogere prijs te vervangen.

Als verkoopprijs = 7

Aantal in voorraad	800
Voorraad waardering	5.600

Vraag 2: individueel lifo

Mutatie voorraden

st	pr p/st	waarde	
1.000	5	5.000	Begin voorraad
800	5	4.000	Verkoop
<u>200</u>	5	1.000	
900	7	6.300	Inkoop
<u>1.100</u>		7.300	
900	7	6.300	Verkoop
100	5	500	Verkoop
<u>100</u>		500	
700	9	6.300	Inkoop
<u>800</u>		6.800	

Kas: (uiteraard idem als bij fifo)

KAS

15.000	Beginsaldo
12.000	Verkopen
<u>27.000</u>	
6.300	Inkopen
<u>20.700</u>	
20.000	Verkopen
<u>40.700</u>	
6.300	Inkopen
<u>34.400</u>	

balans per 31 december 2002

Voorraad	6.800	Eigen Vermogen	20.000
Kas	34.400	Resultaat	21.200
	<u>41.200</u>		<u>41.200</u>

Winst & verlies rekening

Verkopen		
1-mrt	12.000	
1-aug	20.000	
		<u>32.000</u>
Kostprijs Verkopen		
1-mrt	4.000	
1-aug	6.800	
		<u>10.800</u>
Resultaat		<u>21.200</u>

Vermogenspresentatie: Eiegenlijk niet zo goed want je geeft de (zeer) oude waarde aan en dat zegt dus bar weinig over de getrouwheid van de hoogte van het vermogen (the wealth)

Winstbepaling en substantialisme: gaat de goede kant op, want je gaat van recente prijzen uit dus hoge prijzen uit en daardoor heb je een hoge kostprijs verkopen en dus een lage winst die in principe uitkeerbaar is en dus houd je meer geld over om dezelfde hoeveelheid voorraad tegen de hogere prijs te vervangen. Echter, ideaal is het nog niet.

Als verkoopprijs 7

Aantal in voorraad 800, waarvan

100 tegen een inkooprijs van 5 =< dan 7 → $100 * 5 = 500$

700 tegen een inkooprijs van 9 => dan 7 → $700 * 7 = 4900$

800

5.400

Vraag 3 VERVANGINGSWAARDE

Voor wat betreft vermogenspositie prima, want de voorraad staat tegen de echte huidige inkooprijs aangegeven

Voor wat betreft de Winst- en verliesrekening en substantialisme eveneens goed. Je geeft als kosten op wat het je nu zou kosten om de verkochte hoeveelheid voorraad te vervangen. Bij prijsstijgingen betekent dat dus een hoge kostprijs en dus een lage winst en dus minder winst uit te keren en dus voldoende geld over om vervangende hoeveelheid voorraad te kopen

OPGAVE VI

- 1 Voorraadwaardering en dus ook resultaatbepaling (zie voorgaande opgave)
Om de samenstelling te weten en dus te kunnen Plannen en Controleren →
Om (korte) termijn beslissingscalculaties te kunnen uitvoeren
Voor de verkoopprijs bepaling
- 2 Opportunity costs zijn de gemiste opbrengsten als hij leeuwentemmer zou worden. Hij mist dus voor elk jaar dat hij leeuwentemmer is zijn inkomsten als directeur en dat is dus elk jaar € 200.000

3a

	X	Y	Z	Totaal
Omzet	32000	50000	45000	127000
Variable kosten	24000	25000	22000	71000
Dekkingsbijdrage	8000	25000	23000	56000
Vaste kosten	12000	12500	11000	35500
Winst	-4000	12500	12000	20500

	X	Y	Z	Totaal
Omzet	32000	50000	45000	127000
Variable kosten	24000	25000	22000	71000

Dekkingsbijdrage	8000	25000	23000	56000
------------------	------	-------	-------	-------

Dus; Je mist de dekkingsbijdrage en dus moeten alle vaste kosten door Y en Z worden gedragen

Een dom voorstel: kijk maar

	Totaal
Omzet	95000
Variable kosten	47000
Dekkingsbijdrage	48000
Vaste kosten	35500
Winst	12500

3b Zie B&J blz 353 en 354

Reeds gemaakte kosten: sunk costs. Die heb je dus sowieso al achter de rug en ben je kwijt → niet meer relevant. Het gaat er bij deze beslissing om of er al dan niet een dekkingsbijdrage uit deze order rolt

Materiaal A. Heb je al gekocht → sunk costs. Het is niet per se noodzakelijk deze materialen opnieuw te kopen (i.t.t. materiaal B). → vervangingswaarde van € 8000 niet relevant. Als je A niet voor deze order gebruikt mis je de alternatieve opbrengst (opportunity costs) van € 6500 → die zijn dus relevant

Materiaal B; Ook al gekocht → sunk costs. Echter je moet dat materiaal aan een andere order besteden en dus opnieuw aanschaffen wel voor € 9000 en dat is dus relevant.

Directe arbeid; Kun je ook al niet om heen → sunk costs. Maar als ik niet deze order aanneem kunnen zij iets anders gaan doen en dat bespaart dan externe kosten van € 18.500 of anders gezegd de alternatieve opbrengst van deze directe arbeid is € 18.500

Indirecte arbeid. Als ik deze order aanneem dan ook deze man en andersom → relevant voor deze order (incremental costs) en dus opnemen voor € 12.000

Afschrijving. Die heb ik toch of ik deze order nu wel of niet aanneem. Het zou mooi zijn als deze order nog een dekkingsbijdrage aan de vaste kosten zou geven. Als ik deze order niet aanneem kunnen de machines misschien een alternatieve opbrengst hebben, maar die is er ook al niet → kosten € 0

Huur machines geldt hetzelfde als bij de indirecte arbeid → € 5000

Genetal overhead. Die heb ik ten dele al sowieso → sunk costs en dekkingsbijdrage verhaal. Echter, als ik deze order aanneem dan komt er wel € 4000 bij en die is dus wel relevant (zie indirecte arbeid en huur machines verhaal)

Conclusie: de productiechef weet het beter dan de directeur voor deze beslissing in alle opzichten